

8.klass

Õppeaine: inimeseõpetus

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
<p>Tervis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tervis kui heaoluseisund. • Terviseaspektid: füüsiline, vaimne, emotsionaalne ja sotsiaalne tervis. • Terviseaspektide omavahelised seosed. • Eesti rahvastiku tervisenäitajad. • Tervislik eluviis ning sellega seonduvate valikute tegemine ja vastutus. • Tegurid, mis mõjutavad tervisega seotud valikuid. • Tervisealased infoallikad ja teenused. • Tervise infoallikate usaldusvärsus. • Kehaline aktiivsus tervise tugevdajana. • Kehaline vormisolek ja sobiva kehalise aktiivsuse valik. • Toitumise mõju tervisele. • Toitumist mõjutavad tegurid. • Vaimne heaolu. • Vaimset heaolu säilitada aitavad tegevused ja mõttelaad. • Stress. Stressorid. Stressi kujunemine. • Stressiga toimetulek. • Kriis, selle olemus. • Käitumine kriisiolukorras. • Abistamine, abi otsimine ja leidmine.	<p>Tervis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kirjeldab füüsilise, vaimse, emotsionaalse ja sotsiaalse tervise vastastikust mõju ning seost; 2. kirjeldab olulisi tervisenäitajaid rahvastiku tervise seisukohalt; 3. analüüsib tegureid, mis võivad mõjutada otsuseid tervise kohta, ning demonstreerib õpitu olukorras töhusaid viise, kuidas langetada otsuseid tervisega seonduvate valikute puhul individuaalselt ja koostöös teistega; 4. analüüsib ja hindab erinevate tervise infoallikate ning teenuste kasutamise võimalusi ja usaldusvärsust; 5. analüüsib enda tervise seisundit ning teab, mis tegurid ja toimetulekumehhanismid aitavad säilitada inimese vaimset heaolu; 6. analüüsib inimese kehalise aktiivsuse ja toitumise mõju tervisele; 7. analüüsib oma igapäevatoitu vastavust tervisliku toidu põhimõtetele; 8. selgitab kehalise aktiivsuse mõju inimese füüsilisele, vaimsele, emotsionaalsele ja sotsiaalsele tervisele; 9. oskab plaanida eri tüüpi kehalist aktiivsust oma igapäevaellu ning väärtustab kehalist aktiivsust eluviisi osana; 10. selgitab stressi olemust, põhjusi ja tunnuseid; 11. kirjeldab stressiga toimetuleku viise ning eristab töhusaid toimetulekuviise mittetöhusatest, teab abi ja toetuse võimalusi;

8.klass

Õppeaine: inimeseõpetus

	12.kirjeldab kriisi olemust ning seda, kuidas käituda kriisiolukorras; teab abi ja toetuse võimalusi.
Suhted ja seksuaalsus	Suhted ja seksuaalsus
<ul style="list-style-type: none"> • Sotsiaalne tervis ja suhted. • Suhete loomine, säilitamine ja katkemine. • Suhete väärtustamine. • Armastus. • Seksuaalsuse olemus: lähisuhted, seksuaalidentiteet, seksuaalne nauding, soojätkamine, seksuaalne areng. • Seksuaalne orientatsioon. • Soorollide ja soostereotüüpide mõju inimese käitumisele ning tervisele. • Seksuaalvahekord. • Turvaline seksuaalkäitumine. • Rasestumisvastased meetodid. • Seksuaalõigused. • Seksuaalsel teel levivate haiguste vältimine. • HIV ja AIDS. • Abi ja nõu saamise võimalused.	<ol style="list-style-type: none"> 1. kirjeldab viise, kuidas luua ning säilitada mõistvaid, toetavaid ja lähedasi suhteid sotsiaalse tervise kontekstis; 2. demonstreerib õpituatsioonis oskusi, mis aitavad kaasa suhete loomisele ja säilitamisele: üksteise aitamine, jagamine, koostöö, teineteise eest hoolitsemine; 3. väärtustab tundeid ja armastust suhetes; 4. selgitab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust ning tunnete osa selles arengus; 5. kirjeldab tunnete ja läheduse jagamise viise; 6. selgitab, milles seisneb partnerite vastutus seksuaalsuhetes; 7. selgitab soorollide ja soostereotüüpide mõju inimese käitumisele ning tervisele; 8. kirjeldab tõhusaid rasestumisvastaseid meetodeid; 9. kirjeldab seksuaalsel teel levivate haiguste ärahoidmise võimalusi; 10. teab, mis on HIV ja AIDS; teab HIVi nakatumise teid ning nakatumise vältimise võimalusi; 11. eristab HIVi ja AIDSi müüte tegelikkusest; 12. väärtustab vastutustundlikku käitumist seksuaalsuhetes ning kirjeldab seksuaalõigusi kui seksuaalsusega seotud inimõigusi;

8.klass

Õppeaine: inimeseõpetus

	13.nimetab, kuhu saab pöörduda abi ja nõu saamiseks seksuaaltervise küsimustes.
Turvalisus ja riskikäitumine	Turvalisus ja riskikäitumine
<ul style="list-style-type: none"> • Levinumad riskikäitumise liigid. • Riskikäitumise mõju inimese tervisele ja toimetulekule. • Tõhusad enesekohased ja sotsiaalsed oskused riskikäitumisega toimetulekul. • Uimastid ja nende toime kesknärvisüsteemile. • Uimastitega seonduvad vääruskumused. • Uimastite tarvitamise isiklikud, sotsiaalsed, majanduslikud ja juriidilised riskid. • Sõltuvuse kujunemine. • Esmaabi põhimõtted ja käitumine ohuolukordades.	<ol style="list-style-type: none"> 1. kirjeldab levinumate riskikäitumiste tagajärgi, mõju inimese tervisele ja toimetulekule; 2. kirjeldab ja selgitab levinumate riskikäitumiste ärahoidmise ja neisse sekkumise võimalusi indiviidi ja rühma tasandil, lähtudes igapäevaelust, ning teadvustab ennetamise ja sekkumise võimalusi ühiskonna tasandil; 3. kirjeldab, mis on vaimne ja füüsiline uimastisõltuvus ning kuidas see kujuneb; 4. kirjeldab ja demonstreerib õpituatsioonis, kuidas käituda uimastitega seotud olukordades; 5. teab, kuidas käituda turvaliselt ohuolukorras ning kutsuda abi allergia, astma, diabeedi, elektrišoki, epilepsia, lämbumise, mürgituse, palaviku ja valu korral; 6. demonstreerib õpituatsioonis esmaabivõtteid õnnetusjuhtumite ja traumade korral (nt kuumakahjustus, teadvusekaotus, südameseiskumine, uppumine jne).